
ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ
Η εκδίκηση της μπαλαρίνας
ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ ΣΕ ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΨΥΧΟΓΙΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η εκδίκηση της μπαλαρίνας**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Μαρία Παναγοπούλου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Κωνσταντίνος Καπένης

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Natalia Ganelin/Arcangel Images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2025

ISBN 978-618-01-6080-2

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | **PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.**
Από το 1979 | *Since 1979*
Έδρα: | Head Office:
Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση | 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο: | Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα | 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 | Tel.: 2102804800

e-mail: info@psichogios.gr
psichogios.gr

ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

Η εκδίκηση της μπαλαρίνας

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Το βιβλίο μου αυτό είναι το πρώτο που κυκλοφορεί μετά την απώλεια του επί τριάντα δύο χρόνια συντρόφου της ζωής μου, Κώστα Χαρδαβέλλα. Από τον Ιανουάριο του 2024, όταν ξεκίνησε η σκληρή δοκιμασία της υγείας του, μέχρι και τα τέλη Νοεμβρίου του ίδιου έτους, λίγες εβδομάδες πριν «φύγει», με πίεζε να το ολοκληρώσω, σε βαθμό που κάποιες φορές γινόταν υπερβολικός. Του εξηγούσα ότι δεν έχω συμβατική υποχρέωση να παραδώσω νέο έργο στις Εκδόσεις Ψυχογιός, όμως εκείνος επέμενε και με παρότρυνε να συνεχίζω να γράφω ακόμα και μέσα στα δωμάτια των νοσοκομείων ή στις αίθουσες αναμονής των διαγνωστικών κέντρων. Το έκανα με βαριά καρδιά, αλλά αισθανόμουν άσχημα, ένιωθα λιποτάκτης, αφού εγώ μπορούσα να δραπετεύω από το πρόβλημα μέσα από τη συγγραφή, ενώ εκείνος ήταν καταδικασμένος να παραμένει εγκλωβισμένος σε αυτό. Μια μέρα αποφάσισα να του το εξομολογηθώ και τότε μου αποκάλυψε κι εκείνος τον λόγο της επιμονής του. «Αν μείνεις πίσω στο γράψιμο εξαιτίας αυτού που ζούμε, τότε θα έχουμε ηττηθεί και οι δύο», μου είπε, αποσπώντας μου την υπόσχεση πως αυτό το βιβλίο θα παραδιδόταν προτού εκπνεύσει το φρικτό 2024, ανεξάρτητα από την έκβαση της δικής του κατάστασης.

Δεν είναι εύκολο να γράφεις με τη σκιά του θανάτου να αιωρείται πάνω από το κεφάλι σου και τη συνειδητοποίηση πως δεν μπορείς να κάνεις τίποτα για να βοηθήσεις τον άνθρωπό σου· κι εγώ δε θα τα είχα καταφέρει αν δεν είχα την ευλογία να μοιράζομαι τη ζωή μου με έναν άντρα τόσο γενναιόδωρο και τρυφερό όπως ο Κώστας μου, αλλά και την τύχη να συνεργάζομαι με την Αγγέλα Σωτηρίου, διευθύντρια του Εκδοτικού Τμήματος των Εκδόσεων Ψυχογιός, που πήρε πάνω της όλες τις έγνοιες για τα χρονοδιαγράμματα και τις προθεσμίες, δίνοντάς μου απλόχερα όσο χρόνο χρειαζόμουν. Το ένθερμο μήνυμα της Αγγέλας Σωτηρίου, που άναψε το πράσινο φως για την έκδοση «της μπαλαρίνας μας», έμελλε να είναι μία από τις τελευταίες χαρές που πήρε ο Κώστας, μόλις δύο ημέρες πριν μπει στην Εντατική και ακριβώς μία εβδομάδα πριν «φύγει». Οφείλω μεγάλη ευγνωμοσύνη σε όλη την οικογένεια των Εκδόσεων Ψυχογιός, γιατί είναι ευλογία να έχεις επαγγελματικούς συνοδοιπόρους που στα δύσκολα στέκονται ανθρώπινα δίπλα σου. Επίσης, ευχαριστώ θερμά τη Μυρτώ Κιτεμέ, χορεύτρια-καθηγήτρια χορού και κλινική ψυχολόγο-ψυχοθεραπεύτρια, που με τη διπλή ιδιότητά της με βοήθησε να προσεγγίσω την ψυχοσύνθεση μιας μπαλαρίνας.

Ο Κώστας δε θα γίνει ο πρώτος αναγνώστης αυτού του έργου, όπως συνέβαινε σε όλα τα προηγούμενα βιβλία μου. Πρόλαβε όμως να με καθοδηγήσει σε δύο κομβικά σημεία που εγώ αδυνατούσα να βρω την έξοδο κινδύνου, να με συμβουλεύσει σχετικά με τον τίτλο αλλά και να μάθει πως *Η εκδίκηση της μπαλαρίνας* θα είναι αφιερωμένη σε εκείνον. Πίσω από κάθε σελίδα, κάθε παράγραφο, κάθε λέξη που θα διαβάσετε, κρύβεται η αστείρευτη αγάπη και η εμψύχωση του πιο δυνα-

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

τού ανθρώπου που συνάντησα ποτέ στη ζωή μου και αυτό καθιστά το συγκεκριμένο έργο ανεπανάληπτο για εμένα.

Εύχομαι να αγαπήσετε «την μπαλαρίνα μας» όσο κι εμείς.

Μαρία Παναγοπούλου
28 Δεκεμβρίου 2024

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

2 Μαρτίου 2014
Μιλάνο, Ιταλία

Δεν είμαι ευτυχισμένη, Ρομπέρτο. Μα ούτε και δυστυχισμένη. Θα έδινα τα πάντα για να είμαι κάτι από τα δύο. Να πετώ στα σύννεφα ή να σέρνομαι στη γη. Να πλημμυρίζω από χαρά ή να ξεχειλίζω από πόνο. Δεν το αντέχω αυτό που είμαι. Κενή συναισθημάτων και αναμνήσεων, κενή λαθών και παθών. Ο χορός καταλαμβάνει κάθε χιλιοστό του δευτερολέπτου μου και εσύ απαιτείς διαρκώς κι άλλη από την ενέργειά μου. Ό,τι κι αν δώσω πάνω στη σκηνή, όσο κι αν πονέσω, ακόμα κι όταν τα θέατρα όπου εμφανίζομαι σείονται από το χειροκρότημα του κοινού, για εσένα δεν είναι αρκετό. Ποτέ δε θα είναι αρκετό. Δεν ξέρω πια τι να κάνω για να σε ικανοποιήσω και, να σου πω την αλήθεια, κουράστηκα να το αναζητώ. Σε τρεις μέρες κλείνω τα είκοσι τρία. Δε θέλω να συνεχίσω την ευρωπαϊκή περιοδεία μου. Δε θέλω να είμαι το χορευτικό φαινόμενο Τζίντζερ που εσύ δημιούργησες. Δε θέλω να είμαι μια μπαλαρίνα παγιδευμένη σε ένα μουσικό κουτί που βγαίνει από κει μέσα μόνο για να χορέψει. Θέλω να γίνω ξανά η Αριάνα, το άγνωστο κοριτσάκι που ήμουν προτού σε συναντήσω, και να ζήσω. Να ζήσω».

΄Εβγαλε με μανία τις κόκκινες πουέντ* και τις εκσφενδόνισε προς τη μεριά του. Λέξη δεν πίστευε από τα τελευταία της λόγια, όμως ήξερε πως του είχαν κοστίσει. Αυτός ήταν άλλωστε ο στόχος της· να κάνει την καρδιά του να πονέσει όπως εκείνος πονούσε με τη σκληρότητά του κάθε πτυχή της ύπαρξής της. Καιρό τώρα πάσχιζε να συγκρατήσει την οργή και την κούραση που την έπνιγαν, μα η σημερινή προπόνηση είχε ξεχειλίσει το ποτήρι. Τα πληγιασμένα δάχτυλα των ποδιών της έκαναν κάθε κίνηση να μοιάζει με άλλο ένα βήμα προς τον Γολγοθά, ο πόνος διαπερνούσε σαν ηλεκτρικό ρεύμα το κορμί της κι ο Ρομπέρτο, αντί να εκτιμήσει την υπεράνθρωπη προσπάθεια που κατέβαλλε, στεκόταν απέναντί της επικριτικός και την πυρπολούσε με παρατηρήσεις και εντολές.

Γύρισε και τον κοίταξε θαρρετά, με μια δύναμη που δεν ήξερε ότι υπήρχε μέσα της. Η φαινομενική αταραξία του προσώπου του δεν την ξεγέλασε. Τον ήξερε καλά πια. Μπορούσε να διαβάζει τα σημάδια που μαρτυρούσαν τη συναισθηματική του κατάσταση. Τούτη τη φορά καταλάβαινε πως ήταν αναστατωμένος, θυμωμένος και απογοητευμένος μαζί της. Προς στιγμήν τής φάνηκε πως μέσα στα μάτια του διέκρινε και μια λάμψη φόβου, μα θα ήταν ανόητη να πιστέψει κάτι τέτοιο. Πώς θα μπορούσε εκείνη να σπείρει τον φόβο στην καρδιά του ατρόμητου Ρομπέρτο Ρόσι; Ενός ανθρώπου που στα τριάντα τρία του χρόνια είχε προλάβει να παλέψει με τους χειρότερους δαίμονες και να τους νικήσει κατά κράτος!

Ελληνοϊταλός, ένα κράμα αψεγάδιαστης ομορφιάς, πάθους, σπάνιου ταλέντου και ιδιόρρυθμης προσωπικότητας, από την πρώτη στιγμή που είχε πατήσει το πόδι του στο σανίδι

* Τα ειδικά παπούτσια που φορούν οι χορεύτριες του μπαλέτου.

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

και είχε αρχίσει να χορεύει μπαλέτο, είχε προκαλέσει θόρυβο. Οι κριτικοί λάτρευαν να τον μισούν, και παρά την προκλητική συμπεριφορά του, παραδέχονταν πως η καριέρα που ανοιγόταν μπροστά του δεν είχε όρια. «Τα όρια είναι για τους θνητούς, τι σχέση έχω εγώ μαζί τους;» απαντούσε κομπάζοντας εκείνος και ανέβαζε διαρκώς ψηλότερα τον πήχη. Απέδιδε στους χορευτικούς αυτοσχεδιασμούς του τον χαρακτηρισμό θεόπραξις, και όταν κάποιος τολμούσε να του επισημάνει ότι η λέξη αυτή δεν υπάρχει στα λεξικά, γελούσε αλαζονικά και του απαντούσε: «Φυσικά και δεν υπάρχει! Είναι ιδέα, τρόπος έκφρασης και στάση ζωής που δεν αποδίδεται στη θεωρία, αλλά μόνο στην πράξη. Θεόπραξις σημαίνει να εξυψώνεις και να καθαγιάζεις τα υψηλότερα ιδανικά μέσα από μία δραστηριότητα. Όπως πράττω εγώ μέσα από τον χορό μου».

Η ξέφρενη πορεία του προς το άπειρο τερματίστηκε βίαια πριν από δέκα χρόνια, όταν ένα τροχαίο δυστύχημα τον οδήγησε στην αιώνια καταδίκη. Εμφανιζόταν στη γενέτειρα του πατέρα του, στο Μιλάνο, ενσαρκώνοντας τον ρόλο του κόμη Άλμπρεχτ στην παράσταση *Ζιζέλ*. Δύο μέρες μετά την πρεμιέρα, και έχοντας καταγράψει άλλον έναν χορευτικό θρίαμβο, το αυτοκίνητο στο οποίο επέβαινε εξετράπη της πορείας του και συγκρούστηκε σφοδρά σε έναν τοίχο. Η οδηγός του, με την οποία ο Ρομπέρτο ήταν ζευγάρι στη ζωή και στη σκηνή, βρήκε ακαριαίο θάνατο, όμως ο ίδιος ανασύρθηκε ζωντανός από την άμορφη μάζα των λαμαρινών. Ευθύς αμέσως μόλις άνοιξε τα μάτια του στο κρεβάτι του νοσοκομείου Νιγκουάρντα όπου μεταφέρθηκε, έθεσε ένα αγωνιώδες ερώτημα στους γιατρούς: «Πότε θα πάρω εξιτήριο; Φέτος οι Ολυμπιακοί Αγώνες επιστρέφουν επιτέλους στο σπίτι τους, στον τόπο που τους

γέννησε, κι εγώ αύριο το πρωί πρέπει να βρίσκομαι στην Αθήνα γιατί θα πάρω μέρος στην οντισιόν για τους χορευτές που θα συμμετάσχουν στην τελετή έναρξης».

«Είναι θαύμα που ζεις, και είσαι διπλά τυχερός γιατί με τις κατάλληλες θεραπείες σύντομα θα μπορέσεις να περπατήσεις», του απάντησαν, αποφεύγοντας να του αποκαλύψουν πως το αριστερό του πόδι είχε υποστεί μη αναστρέψιμη βλάβη.

«Ζωντανός και τυχερός θα είμαι μόνο τη στιγμή που θα χορέψω», επέμεινε εκείνος.

Οι ματιές που έπεσαν στο πάτωμα, η αμήχανη σιωπή και τα βιαστικά μισόλογα του φανέρωσαν τη φρικτή αλήθεια. Ο χορός, το πάθος και το οξυγόνο της ζωής του, είχε τελειώσει οριστικά! Κλείστηκε στον εαυτό του, απομονώθηκε από όλους κι από όλα και για την επόμενη πενταετία κανένας δεν ήξερε πού βρισκόταν και τι έκανε. Η ολική επαναφορά του έγινε εντελώς ξαφνικά, όταν συνάντησε τυχαία την Αριάνα σε μια θεατρική παράσταση. Μέσα σε μια στιγμή αποφάσισε να αναγεννηθεί από τις στάχτες του, να γίνει ο δάσκαλος, ο μάνατζερ, ο μέντοράς της.

Να γίνει ο θεός μου, είπε νοερά η Αριάνα κοιτάζοντας τη φιγούρα του, που βάδιζε προς το μέρος της σέρνοντας το αριστερό πόδι του. Σε λίγες ημέρες συμπληρώνονταν πέντε χρόνια από εκείνη την πρώτη συνάντησή τους, όμως η Αριάνα δεν είχε καταφέρει να συνηθίσει την εικόνα του λαβωμένου κορμιού του. Μυώδες και σφριγηλό, η ζωή ξεχείλιζε από μέσα του και η αδυναμία βάδισης έδειχνε παράλογη μέσα στην απόλυτη τελειότητα. Έφτασε δίπλα της και κάθισε αποκαμωμένος σε μια πολυθρόνα.

«Εμείς οι δύο, Τζίντζερ μου, είμαστε ένα ντουέτο που όμοιό του δεν έχει υπάρξει στην ιστορία του παγκόσμιου χορού. Τα

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

σώματά μας δονούνται σαν ένα, οι καρδιές μας πάλλονται στον ίδιο ρυθμό. Μόνο που εγώ δεν μπορώ να χορέψω με τα πόδια μου. Εσύ είσαι τα πόδια μου. Αν πέσεις, θα πέσω. Μη με προδώσεις. Μη μου στερήσεις για πάντα την ευτυχία να χορεύω».

Σαϊτιές τα λόγια του, τρύπησαν την καρδιά της, απαλλάσσοντάς την από το δηλητήριο του θυμού που την είχε κατακλύσει. Οι τύψεις την τύλιξαν. Πώς είχε τολμήσει να τον κάνει να πονέσει; Ο Ρομπέρτο είχε ξεκινήσει τη ζωή του από την αρχή, μόνο και μόνο για να αφιερωθεί σε εκείνη, και τώρα του το ανταπέδιδε με εγωισμό και αχαριστία. Γονάτισε στο πάτωμα και πέρασε τα χέρια της γύρω από τους κυρτωμένους ώμους του. Η ανάσα του σταμάτησε για λίγο.

«Θα μείνεις;» τη ρώτησε τη στιγμή που το κεφάλι του σηκώθηκε και τα μάτια του συναντήθηκαν με τα δικά της.

«Ποτέ δεν είπα πως θα φύγω. Το μόνο που σου ζήτησα είναι...» ξεκίνησε να του εξηγήσει, μα δεν την άφησε. Σηκώθηκε ξαφνικά και ανακτώντας την αυτοκυριαρχία του στάθηκε μπροστά της. Έμεινε για λίγο γονατισμένη με τη σκέψη πως εκεί της άξιζε να βρίσκεται· στα πόδια του! Για άλλη μια φορά είχε φανεί ανεπαρκής, ασήμαντη, κατώτερη των προσδοκιών του.

Ο Ρομπέρτο άπλωσε το χέρι του και την τράβηξε να σηκωθεί. «Αφού θα μείνεις, έχουμε δουλειά, Τζίντζερ», της είπε με το γνώριμο αδιάλλακτο ύφος του.

Υπάκουσε και πήρε τη θέση της στο κέντρο της σουίτας που τους φιλοξενούσε. Το πρώτο διάστημα της φαινόταν άβολο να κάνει πρόβες μέσα στα δωμάτια των ξενοδοχείων όπου διέμεναν κατά τη διάρκεια της περιοδείας, αλλά με τον καιρό αποδέχτηκε και αυτή την παραξενιά του δασκάλου της, που θεω-

ρούσε πως ο χορευτής οφείλει να χορεύει παντού και υπό διαφορετικές κάθε φορά συνθήκες.

«Μπορούμε τουλάχιστον να κάνουμε κάτι πιο ελαφρύ;» τον παρακάλεσε και άθελά της έριξε μια κλεφτή ματιά στον καθρέφτη που κάλυπτε τον τοίχο απέναντί της. Μόλις αντιλήφθηκε το λάθος της, απέστρεψε με σπουδή τη ματιά της και ευχήθηκε να μην έχει γίνει αντιληπτή από τον Ρομπέρτο, μα ήταν ήδη αργά.

«Απορώ πώς μου ξέφυγε...» μουρμούρισε μέσα από τα δόντια του και κατευθύνθηκε εκνευρισμένος στο υπνοδωμάτιό του.

Είχε μια πολύ ιδιαίτερη θεωρία για τους ολόσωμους καθρέφτες ο Ρομπέρτο. Τους αποκαλούσε συμμάχους, όταν την υπέβαλλε στη δοκιμασία του ζυγίσματος, υποχρεώνοντάς τη να κοιτάζει το κορμί της για να αντιλαμβάνεται πότε είχε στρογγυλέψει ανεπίτρεπτα, όπως της έλεγε. Αλλά παράλληλα τους χαρακτήριζε εχθρούς κατά τη διάρκεια της προπόνησης και της πρόβας, καθώς ήταν βέβαιος πως μπλόκαραν την εξέλιξή της. Όπου κι αν έκανε προετοιμασία, είτε σε αίθουσα χορού είτε σε δωμάτιο, φρόντιζε να τους καλύπτει, και αυτό ακριβώς θα έκανε και τώρα, έστω και με καθυστέρηση. Επέστρεψε στο καθιστικό της σουίτας, βαστώντας στα χέρια του μαύρα χαρτιά περιτυλίγματος και ένα ρολό μονωτικής ταινίας στο ίδιο χρώμα.

«Πόσες φορές πρέπει να επαναλάβω ότι δεν πρέπει να κοιτάζεις το είδωλό σου όταν χορεύεις; Γιατί δυσκολεύεσαι να καταλάβεις πως είναι λάθος;» ρώτησε ρητορικά και τράβηξε θυμωμένα τη φαρδιά ταινία. Την ανατρίχιαζε αυτός ο ήχος, και οι μαύρες κόλλες στους καθρέφτες τής πλάκωναν την καρδιά, αλλά δεν τολμούσε να του το πει.

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

«Συγγνώμη. Το έχω καταλάβει πως είναι λάθος», ψέλλισε.

«Εξαίσια! Για πες μου λοιπόν ποιο είναι το σωστό», συνέχισε να τραβάει με εντονότερο εκνευρισμό τη μονωτική και να σκεπάζει με χαρτιά τον καθρέφτη. «Πες μου ποιον πρέπει να κοιτάζεις κάθε φορά που χορεύεις, Τζίντζερ;»

Η φωνή του έτρεμε από τον θυμό, κι εκείνη αισθάνθηκε την καρδιά της να χτυπάει γρηγορότερα. «Το κοινό μου», αποκρίθηκε προσπαθώντας να χαμογελάσει. Το ρολό της μαύρης ταινίας που εκτοξεύτηκε καταπάνω της πέρασε ξυστά από το κεφάλι της. Έσκυψε τρομαγμένη και έβαλε τα χέρια στο πρόσωπό της για να προφυλαχτεί.

«Ανοησίες! Τίποτα δεν έχεις καταλάβει! Ο καθρέφτης σου, όταν χορεύεις, είμαι εγώ! Μόνο εγώ! Εμένα θα κοιτάζεις. Ούτε τον εαυτό σου, ούτε τους θεατές. Εμένα, που να σε πάρει ο διάβολος. Με εμένα πρέπει να συνδεθείς!» ούρλιαξε και το επόμενο δευτερόλεπτο την κοίταξε ήρεμα, σαν να μην είχε προηγηθεί ποτέ αυτό το επεισόδιο. «Πάρε θέση, Τζίντζερ. Ο χρόνος είναι πολύτιμος κι εσύ τον σπαταλάς επιπόλαια».

Είχε δίκιο. Εγώ φταίω που βγήκε εκτός εαυτού με όλες αυτές τις βλακείες που του είπα νωρίτερα, μάλωσε τον εαυτό της και ένιωσε την ανάγκη να δικαιολογήσει τη συμπεριφορά της, λέγοντάς του τη μισή αλήθεια. Η υπόλοιπη θα έμενε βυθισμένη στη σιωπή, βασανιστική και ανείπωτη...

«Σου ζητώ συγγνώμη αλλά πρώτη φορά πονάω τόσο πολύ. Το μεγάλο δάχτυλο του δεξιού μου ποδιού έχει μελανιάσει και το σπρέι ξυλοκαΐνης δεν μπορεί να μετριάσει τον πόνο. Φοβάμαι πως, αν χειροτερέψει, θα μου δημιουργήσει πρόβλημα μεθαύριο. Η επικείμενη εμφάνισή μου στη Σκάλα του Μιλάνου ξεπερνάει και τα πιο τρελά μου όνειρα και θέλω να δώσω τον

καλύτερό μου εαυτό», εξήγησε και ετοιμάστηκε να του δείξει το πληγιασμένο πόδι της.

Βαρυχειμωνιά σκέπασε τα μάτια του, το κρύο την τύλιξε στη δίνη του κάνοντας την αίθουσα να σκοτεινιάσει. «Πονάς μέχρι να σταματήσεις να πονάς, Τζίντζερ, πόσες φορές πρέπει να σ' το πω; Στο μπαλέτο, αν καταφέρεις να χορέψεις ενώ πονάς, τότε παύει να υπάρχει ο πόνος. Τον έχεις νικήσει. Το ίδιο ακριβώς ισχύει και στη ζωή. Αν συνεχίσεις να ζεις ενώ πονάς, τότε δεν υπάρχει πόνος», της γύρισε την πλάτη του σαν να μην ήθελε άλλο να τη βλέπει. «Οι αρχαίοι Έλληνες το εξέφραζαν με τη ρήση *τα αγαθά κόποις κτώνται*. Οι σύγχρονοι το λένε *no pain, no gain**. Εγώ θα σου το πω όπως το έχω βιώσει. Στον χορό, τα απροσπέλαστα ύψη συνυπάρχουν με τα απύθμενα βάθη. Ο υπέρτατος πόνος συναντάει την υπέρτατη ηδονή».

Το ίδιο συμβαίνει και στον έρωτα; θέλησε να τον ρωτήσει, μα δεν το τόλμησε. Φόρεσε αδιαμαρτύρητα τις κόκκινες πουέντ της, πήρε θέση και ξεκίνησε το ζέσταμα, γεμάτη αγανάκτηση για τον εαυτό της. *Μια αχάριστη είμαι. Μια ελάχιστη μπροστά στη μεγαλοσύνη του ταλέντου και της ψυχής του*, σκέφτηκε.

«Συγκεντρώσου, Τζίντζερ. Πρέπει να δουλέψουμε τις πιρουέτες σου», έδωσε το έναυσμα ο Ρομπέρτο κι εκείνη ακολούθησε. «Μάκρυνε τον λαιμό σου, η λεκάνη να περιστρέφεται στον άξονα του σώματος, μη λέμε τα ίδια και τα ίδια. Γύρνα...» Γύρισε. Τα δάχτυλά της πονούσαν αφόρητα, αλλά δεν επέτρεψε ούτε μια σύσπαση πόνου στο πρόσωπό της. «Γύρνα ξανά». Γύρισε ξανά. Ο πόνος εγκατέλειψε τα πέλματά της και διέτρεξε όλο της το σώμα. Τα ακροδάχτυλά της την πρόδωσαν,

* Χωρίς κόπο δεν έχεις κέρδος.

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

δε στάθηκαν στο ύψος των προσδοκιών του, και λυγίζοντας την ανάγκασαν να πατήσει στο πάτωμα και να χάσει την ισορροπία της. «Λυπάμαι, δεν μπορώ», ψέλλισε.

Την πλησίασε θυμωμένος. «Εγώ θα σου πω αν μπορείς ή όχι!» της φώναξε. «Μια μαριονέτα είσαι. Η δική μου μαριονέτα. Εγώ είμαι ο εγκέφαλος που σου δίνει κίνηση. Εγώ είμαι η καρδιά που σου δίνει ζωή. Εσύ είσαι μόνο το σώμα. Ένα δοχείο. Άχρηστο χωρίς εμένα. Το κατάλαβες;»

Κούνησε καταφατικά το κεφάλι της, έτοιμη να βάλει τα κλάματα, μα δεν το έκανε. Αντίθετα, πήρε βαθιά εισπνοή, έσφιξε τα δόντια και στάθηκε κατακόρυφα στις μύτες των δαχτύλων.

«Τα παπούτσια του μπαλέτου, Τζίντζερ, σου δίνουν ένα πολύτιμο μάθημα. Λεπτεπίλεπτα στην όψη, δε φαντάζεσαι πόσο σκληρά είναι παρά μόνο όταν νιώσεις τα δάχτυλα των ποδιών σου να συνθλίβονται πάνω στη μύτη της πουέντ. Ντυμένη με ντελικάτο σατέν ύφασμα, από κάτω κρύβει το πιο χοντρό και άκαμπτο καραβόπανο· το δέρμα σου τρίβεται, τα νύχια σου σπάνε και πέφτουν, αφήνοντας στη θέση τους πληγές που ματώνουν και σε πονάνε ανελέητα. Κάθε φορά όμως που καταφέρνεις να ισορροπήσεις το βάρος σου εκεί πάνω, όπως κάνεις εσύ αυτή τη στιγμή, πετυχαίνεις μια σπουδαία νίκη. Ένα ολόκληρο κορμί στέκεται σε μια τόσο μικρή επιφάνεια, που έχει μέγεθος σπιρτόκουτου. Καταλαβαίνεις τι είναι ικανό να κάνει αυτό το κορμί; Καταλαβαίνεις τι μπορείς να κάνεις εσύ ύστερα από αυτό; Τα πάντα!»

Τα λόγια του της έδωσαν λίγη δύναμη. Ισορρόπησε με σιγουριά πάνω στο ένα πέλμα και στριφογύρισε το σώμα της.

«Αυτό είναι! Δεν υπάρχει άλλος χώρος για εσένα. Μόνο αυτή η μικρή λωρίδα δαπέδου κάτω από τη μύτη της πουέντ

και γύρω της το απύθμενο κενό. Αυτά τα ελάχιστα εκατοστά σε κρατάνε ζωντανή. Έχεις αυτοπαγιδευτεί, γύρνα, Τζίντζερ. Ξανά. Ξανά. Μη σταματάς. Η μόνη διέξοδος είναι να ανέβεις προς την κορυφή. Αν πέσεις, θα σε ρουφήξει το χάος. Αν πέσεις, θα πέσω κι εγώ μαζί σου».

Μαγικό ραβδί οι τελευταίες λέξεις του, της έδωσαν το κίνητρο που χρειαζόταν για να κάνει την υπέρβαση. Ποτέ δε θα τον άφηνε να πέσει στο κενό. Άρχισε να περιστρέφεται, μία φορά, δύο, τρεις, τέσσερις. Όλα γύριζαν γύρω της. Το δάπεδο, το δωμάτιο, το ξενοδοχείο, το Μιλάνο. Μοναδικό σταθερό σημείο έπειτα από κάθε περιστροφή ήταν τα μάτια του. Αυτά ήταν η πυξίδα της για να μη χάσει τον προσανατολισμό της, αυτά όριζαν την αρχή και το τέλος κάθε πιρουέτας. Δεν πονούσε πια. Ο πόνος είχε φύγει. Το μόνο που είχε σημασία ήταν να μη χάσει την ισορροπία της. Όχι για την ίδια, αλλά για εκείνον. Τον δημιουργό της. Όταν το σώμα της σταμάτησε να στριφογυρίζει, το αίμα από τα πληγωμένα της δάχτυλα συνέχισε να κυλάει βάφοντας μαύρες τις κόκκινες πουέντ, αλλά παρέμενε όρθια, με το βλέμμα της καρφωμένο πάνω στο δικό του.

«Πώς ήμουν;» ρώτησε λαχανιασμένη, ζητιανεύοντας την επιβράβευσή του για την προσωπική υπέρβαση που είχε πετύχει.

«Μπορείς και καλύτερα, Τζίντζερ».

«Μα κάνω ό,τι καλύτερο μπορώ...»

«Το ξέρω, όμως κάποιες φορές το δικό μας "ό,τι καλύτερο μπορώ" δεν αρκεί στον άλλον. Χρειάζεται παραπάνω».

Τα λόγια του μαστίγωσαν το αδύνατο σημείο της. «Θέλεις στ' αλήθεια να κάνουμε αυτή τη συζήτηση;» του αντιγύρισε με τόλμη.

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

«Μην αρχίζεις πάλι τα ίδια, αυτό το θέμα το εξαντλήσαμε».

«Για εμένα αυτό το θέμα είναι ορθάνοιχτη πληγή. Πολιορκεί το μυαλό μου και τυραννάει το κορμί μου, κάθε λεπτό που δε χορεύω».

«Τότε να χορεύεις συνέχεια, Τζίντζερ. Ακόμα και όλο το εικοσιτετράωρο, αν χρειάζεται, ώστε να ξεχνάς την πληγή».

Η Αριάνα σκέφτηκε πως η ζωή την είχε φορτώσει με ένα βάρος μεγαλύτερο από αυτό που μπορούσαν να σηκώσουν οι ώμοι της. Όσα βίωνε ως επαγγελματίας χορεύτρια, πέντε χρόνια τώρα, ξεπερνούσαν τη συμβατική έννοια του ονείρου, άγγιζαν το άπιαστο. Όμως το τίμημα που έπρεπε καθημερινά να καταβάλλει τη διέλυε.

«Βγες λίγο στο μπαλκόνι να σε χτυπήσει ο αέρας για να συνέλθεις και σε πέντε λεπτά να είσαι στο μπάνιο για να κάνεις ένα ντους», τον άκουσε να της δίνει εντολές, όπως συνήθιζε. «Σε μία ώρα θα έρθει το ταξί που θα μας μεταφέρει στο στούντιο του τηλεοπτικού σταθμού UNO. Όπως ήδη σου εξήγησα, στην παρουσιάστρια της εκπομπής όπου θα εμφανιστείς δεν αρέσει καθόλου να καθυστερούν οι καλεσμένοι της. Σου υπενθυμίζω ότι θα σε δούνε εκατομμύρια τηλεθεατές και θα πρέπει να διαφημίσεις με τον καλύτερο τρόπο τη μεθαυριανή παράστασή μας. Αν και οι προπωλήσεις είναι πολύ ικανοποιητικές...»

Δεν τον άφησε να συνεχίσει. Το ήξερε καλά αυτό το ποίημα, το άκουγε πριν από κάθε εμφάνισή της, ακόμα και όταν τα εισιτήρια ήταν εξαντλημένα. «...πάντα υπάρχει περιθώριο να προστεθούν καρέκλες στον διάδρομο για να καθίσουν οι υπεράριθμοι θεατές», μιμήθηκε τη φωνή του.

«Μη με ειρωνεύεσαι! Ο χορός, εκτός από εσωτερική ανάγκη, είναι και επάγγελμα με σύντομη ημερομηνία λήξης. Δου-

λειά μου είναι να κλείνω τις καλύτερες οικονομικές συμφωνίες για εσένα, αλλά για να το πετυχαίνω, πρέπει να γεμίζεις ασφυκτικά τους χώρους όπου εμφανίζεσαι. Μπορεί το χρήμα να μη φέρνει την ευτυχία, Τζίντζερ, αλλά φέρνει σίγουρα την πολυτέλεια στην επιλογή. Επιλέγεις αν θα δουλεύεις ή αν θα κάθεσαι, αν θα ζεις σε μία γκαρσονιέρα ή σε ένα παλάτι, αν θα μετακινείσαι με τις συγκοινωνίες ή θα έχεις σοφέρ, αν θα ντύνεσαι με οικονομικά ρούχα ή με σύνολα υψηλής ραπτικής, αν θα κάνεις διακοπές ένα Σαββατοκύριακο στο κάμπινγκ ή έναν μήνα σε πεντάστερα ξενοδοχεία ανά τον πλανήτη. Εσύ είσαι επιπόλαιη και άμυαλη, εγώ όμως έχω χρέος να σε προστατεύσω και να σου χαρίσω την πολυτέλεια στην επιλογή», συνέχισε το κήρυγμα, και η Αριάνα τον άφησε πίσω της και βγήκε στο μπαλκόνι της σουίτας που τους φιλοξενούσε.

Βρισκόταν στον τελευταίο όροφο ενός κτίσματος που είχε κατασκευαστεί τη δεκαετία του ’60 και είχε ανακαινιστεί με χρήση υπερπολυτελών υλικών αλλά και απόλυτο σεβασμό στην Ιστορία. Πάνω στη φημισμένη οδό Τορίνο, η θέα έφτανε μέχρι την κορυφή του ρωμαιοκαθολικού καθεδρικού ναού, στη φημισμένη Πιάτσα ντελ Ντουόμο. Πόσο λαχταρούσε να κάνει μια βόλτα μέχρι εκεί! Ο κρυφός της πόθος όμως ήταν να διασχίσει τη θριαμβική αψίδα που οδηγεί στην Γκαλερία Βιτόριο Εμανουέλε Β΄. Ένα από τα παλιότερα εμπορικά κέντρα του κόσμου, χτίστηκε τον 19ο αιώνα σε σχήμα σταυρού και καλύφθηκε με γυάλινη οροφή που καταλήγει σε έναν μεγαλοπρεπή θόλο. Φλεγόταν από την επιθυμία να βαδίσει πάνω στο μωσαϊκό δάπεδο που αναπαριστά το στέμμα του Οίκου της Σαβοΐας και τα οικόσημα των ιταλικών επαρχιών κι ύστερα να χαθεί στους τέσσερις ορόφους του, απολαμβάνοντας τις βιτρίνες των μεγαλύτερων οίκων μόδας, να ξεχαστεί με τις ώρες μέ-

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

σα στα κουκλίστικα βιβλιοπωλεία και στις εμπνευσμένες γκαλερί, να κακομάθει τον εαυτό της με αυτές τις μικρές ή μεγάλες πολυτέλειες που μετατρέπουν την επιβίωση σε ζωή. Την πονούσε η ιδέα ότι ταξίδευε σε όλα αυτά τα υπέροχα μέρη και δεν είχε ποτέ τον χρόνο να τα γνωρίσει, αφού το πρόγραμμά της περιλάμβανε μόνο προπόνηση, συνεντεύξεις, παραστάσεις. Χορός, χορός και ξανά χορός. Ακόμα και στα εστιατόρια ή τα μπαρ όπου πήγαιναν μετά το τέλος των εμφανίσεών της, οι κουβέντες περιστρέφονταν πάντα γύρω από το μπαλέτο και τους ανθρώπους του.

Ο ήχος από το διερχόμενο τραμ τράβηξε την προσοχή της. Είδε με έκπληξη ότι στο πίσω μέρος του υπήρχε τοποθετημένη μια μεγάλη φωτογραφία της με την επιγραφή «Το χορευτικό φαινόμενο Τζίντζερ στην πρωτότυπη χορογραφία του Ρομπέρτο Ρόσι, *Η εκδίκηση της μπαλαρίνας*. Για μια εμφάνιση στο θρυλικό Teatro alla Scala*», γραμμένη στην ιταλική γλώσσα. Δεν είχε ιδέα ότι είχαν τοποθετηθεί γιγαντοαφίσες της στα τραμ, αφού ο Ρομπέρτο δεν την ενημέρωνε ποτέ για τις λεπτομέρειες της εμπορικής προώθησης των εμφανίσεών της.

«Πώς είναι δυνατόν να ζω την απόλυτη ευτυχία και να είμαι δυστυχισμένη;» διερωτήθηκε φωναχτά. «Είμαι δυστυχισμένη! Δυστυχισμένη! Θα σκότωνα για λίγες στιγμές ευτυχίας», ανέβασε κι άλλο τον τόνο της φωνής της. Ένα περιστέρι που ακροβατούσε στην άκρη του κάγκελου πέταξε τρομαγμένο μακριά και χάθηκε ανάμεσα στα εκατοντάδες περιστέρια που φωτογραφίζονταν εξοικειωμένα με τους τουρίστες στην Πιάτσα Ντελ Ντουόμο. «Πόσο σε ζηλεύω», φώναξε στο πουλί. «Εσύ μπορείς ανά πάσα στιγμή να φύγεις, να ζήσεις

* Η Σκάλα του Μιλάνου.

ελεύθερο, χωρίς κανόνες, περιορισμούς, πειθαρχία και υποχρεώσεις».

Τους τελευταίους τρεις μήνες, έπειτα από έναν επεισοδιακό τραυματισμό που είχε στο ταξίδι τους στην Αθήνα, ασφυκτιούσε μέσα στα «πρέπει» και τα «μη» που αποφάσιζε ερήμην της ο Ρομπέρτο, μα κυρίως πνιγόταν από τις δικές της εσφαλμένες αποφάσεις. «Αυτοπαγιδεύτηκα, γαμώτο», είπε δυνατά και τραβώντας από μια γλάστρα ένα ξυλαράκι άρχισε να ραπίζει τον αέρα σαν να κρατούσε στα χέρια της ένα μαστίγιο. Μια ξαφνική λάμψη από το απέναντι μπαλκόνι θάμπωσε για λίγα δευτερόλεπτα την όρασή της και ταυτόχρονα φώτισε το σκοτάδι στο οποίο κινδύνευε να βυθιστεί. Όχι, δεν είχε τα περιθώρια να μεμψιμοιρεί. Ο χρόνος της, όπως πάντα, μετρούσε αντίστροφα για την επόμενη υποχρέωση.

«Τι φωνάζεις; Έχεις τρελαθεί; Δε σου είπα ότι πρέπει να ετοιμαστείς;» είδε μπροστά της τον Ρομπέρτο. Στα μπράτσα του ξάπλωνε μια κατακόκκινη μακριά τουαλέτα από φίνο μετάξι. Κατάλαβε πως ήταν το φόρεμα που είχε επιλέξει να φορέσει στην τηλεοπτική της εμφάνιση. Όλα τα ρούχα της εκείνος τα αγόραζε, αλλά και τα παπούτσια, τα εσώρουχα, τα καλλυντικά. Εκείνος διαχειριζόταν και τα χρήματά της, φροντίζοντας να στέλνει κάθε μήνα ένα μέρος των εσόδων της στους γονείς της. Η ίδια δεν είχε ιδέα ποιο ήταν το νούμερο των αποταμιεύσεών της στην τράπεζα, αλλά και να ήξερε, δε θα άλλαζε κάτι. Τα προσωπικά έξοδά της ήταν μηδενικά, όπως και ο προσωπικός χρόνος της.

«Δεν είναι υπέροχο; Αδημονώ για τη στιγμή που θα το θαυμάσω να αγκαλιάζει το κορμί σου, αναδεικνύοντας τις γραμμές του», τον άκουσε να λέει και την ίδια στιγμή τον είδε να πλησιάζει σε απόσταση αναπνοής κοντά της. Τα μάτια του τρύ-

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

πησαν τα δικά της και η ανάσα του, που μύριζε μέντα, θέριεψε τα καταπιεσμένα συναισθήματά της. Χωρίς δεύτερη σκέψη απελευθέρωσε το σώμα της από τα ιδρωμένα ρούχα του χορού, έβγαλε τα βαμβακερά εσώρουχά της και στάθηκε ολόγυμνη μπροστά του με το βλέμμα της καρφωμένο στο δικό του.

«Θέλεις να το δοκιμάσω τώρα για να θέσω τέρμα στην αδημονία σου;» τον ρώτησε με το στήθος της να ανεβοκατεβαίνει ακανόνιστα από το λαχάνιασμα. Για να καλύψει την αμηχανία της, τράβηξε με μια απότομη κίνηση το λαστιχάκι που κρατούσε τα μαλλιά της μαζεμένα στην κορυφή και ο πυρρόξανθος χείμαρρος κύλησε στους ώμους της. Έκανε ένα βήμα προς τη μεριά του και το γυμνό κορμί της σχεδόν κόλλησε πάνω του.

Ο Ρομπέρτο παρέμεινε ανέκφραστος, θαρρείς και ήταν αόρατη. Έπειτα από ελάχιστα δευτερόλεπτα, έσφιξε στην αγκαλιά του το φόρεμα, σαν να ήθελε να το προστατεύσει από εκείνη, και της είπε: «Οι γλουτοί σου άρχισαν πάλι να στρογγυλεύουν με τρόπο μη αποδεκτό για μπαλαρίνα. Δεν έχει να κάνει μόνο με την εικόνα σου, αλλά κυρίως με τον έλεγχο των κινήσεων που απαιτεί η χορογραφία μου. Θα μιλήσω με τον διαιτολόγο να σου κόψει κάποιες τροφές... Πήγαινε τώρα να πλυθείς και να αρωματιστείς, γιατί βρομάς ιδρώτα από την προπόνηση, κι ύστερα θα είσαι σε θέση να απολαύσεις την τιμή να φέρεις πάνω σου αυτό το σπάνιο μετάξι».

Έκανε μεταβολή και αποχώρησε με την αυτοπεποίθηση που μόνο οι πολύ σπουδαίοι χορευτές διαθέτουν, και η Αριάνα ξέσπασε σε κλάματα. Ήταν μόνη, γυμνή, ηττημένη και είχε μόλις κατακτήσει την κορυφή του αυτοεξευτελισμού, για άλλη μια φορά. Είδε ξανά την παράξενη λάμψη να αντανακλάται στην τζαμαρία του διαμερίσματος, και η σκέψη πως σε κάποιο μπαλκόνι υπήρχαν άνθρωποι που θα μπορούσαν να

τη διακρίνουν όπως τη γέννησε η μάνα της της προκάλεσε αφόρητη ντροπή. Γονάτισε στο πάτωμα, μάζεψε τα ρούχα της και καλύπτοντας όπως όπως τη γύμνια της μπήκε μέσα σχεδόν μπουσουλώντας για να ετοιμαστεί. Είχε ελάχιστο χρόνο για να θάψει την κατακερματισμένη αξιοπρέπεια της Αριάνας και να παρουσιαστεί ως αγέρωχη Τζίντζερ στο ραντεβού με τη διάσημη Ιταλίδα τηλεπαρουσιάστρια Ρεγγίνα Ρίτσι.

© Μαρία Παναγοπούλου, 2025 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

Η Αριάνα, ένα νεαρό κορίτσι που ονειρεύεται να γίνει μπαλαρίνα, γνωρίζει τυχαία τον Ρομπέρτο, έναν διάσημο Ελληνοϊταλό χορευτή που έπειτα από ένα σοβαρό τροχαίο έχει αποσυρθεί από τη σκηνή. Το ακατέργαστο ταλέντο της τον εμπνέει να γίνει ο μέντοράς της. Το τίμημα που της ζητάει να καταβάλει προκειμένου να γίνει κορυφαία μπαλαρίνα είναι αποτρόπαιο, όμως εκείνη το αποδέχεται χωρίς δεύτερη σκέψη.

Τη βαφτίζει Τζίντζερ, από το πυρρόξανθο χρώμα των μαλλιών της, τη μαθαίνει να ισορροπεί μοναδικά πάνω στις κόκκινες πουέντ της και την καθοδηγεί προς την κορυφή. Λίγες ώρες προτού χορέψει για πρώτη φορά στη φημισμένη Σκάλα του Μιλάνου, ένα νέο τροχαίο ανατρέπει τη ζωή της. Οδηγός του αυτοκινήτου είναι ο Ρομπέρτο και συνοδηγός η ίδια της η μητέρα. Τα αλυσιδωτά μυστικά που αποκαλύπτονται τη φέρνουν αντιμέτωπη με το πιο επικίνδυνο άλμα της ζωής της. Θα βρει τη δύναμη να σταθεί ξανά στα πόδια της ή θα την καταπιεί το πάθος της εκδίκησης;

Μια βουτιά στον σκοτεινό κόσμο του μπαλέτου, όταν σβήνουν τα σαγηνευτικά φώτα της σκηνής. Μια αληθινή ανθρώπινη ιστορία για τη λεπτή γραμμή που χωρίζει τη δικαίωση από την εκδίκηση, όταν αυτή φαντάζει η μόνη επιλογή.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-6080-3

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 31445